

TÜRKİYE’DE 2012-2019 YILLARI ARASINDA ALMAN DİLİNE YÖNELİK YAPILMIŞ LİSANSÜSTÜ ÇALIŞMALARIN DEĞERLENDİRİLMESİ

EVALUATION OF GRADUATE STUDIES ON GERMAN LANGUAGE BETWEEN 2012 AND 2019 IN TURKEY

Yıldırım TUĞLU¹ , Nurullah GÖKER²

ÖZ: Bu çalışmanın amacı Türkiye’deki üniversitelerin Alman Dili Eğitimi, Alman Dili Edebiyatı ve Mütercim Tercümanlık lisansüstü bölümlerinde 2012-2019 yılları arası yapılmış yüksek lisans ve doktora tezlerini alan ve çalışma yöntemleri bakımından incelemektir. Çalışmada kullanılan verilere YÖK tez veri tabanı üzerinden ulaşılmıştır. Çalışmada doküman inceleme modelinden yararlanılmıştır. Veriler SPSS24 programı ile analiz edilmiştir. Çalışma iki bölümden oluşmaktadır. Teori bölümünde çalışmaya yönelik giriş, amaç, yöntem, örnek evren ve benzeri sorulara yer verilmiştir. Çalışmanın ikinci bölümünde ise uygulama kısmı yer almaktadır. Bu bölümde Türkiye’deki Alman Dili Eğitimi, Alman Dili ve Edebiyatı ve Mütercim Tercümanlık bölümlerinde yazılmış olan 296 yüksek lisans ve 84 doktora tezi olmak üzere toplamda 380 adet lisansüstü tez incelenmiştir. Tezler kendi aralarında doktora ve yüksek lisans türü olarak yazıldığı yıl, konu, çalışma biçimi ve üniversitelere göre dağılımları nicel olarak değerlendirilmiştir. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda Alman diline yönelik yapılan çalışmaların çoğunun yüksek lisans tezlerinin oluşturduğu tespit edilmiştir. Araştırma sonunda Alman Dili programlarında daha fazla uygulamalı tezlere yer verilmesi, öğrenci merkezliliği ve disiplinler arası işbirliğinin tezlerde daha fazla çalışılması gerektiği önerilmiştir.

ABSTRACT: This study aims to investigate the master's theses and doctoral dissertations carried out between 2012 and 2019 in the graduate departments of German Language Education, German Language and Literature, and Translation and Interpretation in Turkey. Data used in the study were accessed through YÖK/ CoHE (Council of Higher Education) thesis database. Document analysis model was used in the study. The study consists of two parts. In the theory part, the introduction, purpose, method, sample population and similar questions for the study are included. The second part of the study involves the practice part. In this part of the study, totally 380 graduate theses, including 296 master's theses and 84 doctoral dissertations conducted in the graduate departments of German Language Education, German Language and Literature, and Translation and Interpretation in Turkey were analyzed. The distribution of the theses were evaluated quantitatively as doctoral and master's according to the year, subject, study style and universities. In line with the results obtained, it was determined that most of the studies on German Language consist of master's theses. At the end of the study, it was suggested that more applied theses should be included in German Language programs, and student centeredness and interdisciplinary cooperation should be studied more in theses.

Keywords: German Language, YÖK/CoHE, Graduate Theses

Anahtar sözcükler: Alman Dili, YÖK, Lisansüstü Tezler

Bu makaleye atf yapmak için:

Tuğlu, Y. ve Göker, N. (2021). Türkiye’de 2012-2019 Yılları Arasında Alman Diline Yönelik Yapılmış Lisansüstü Çalışmaların Değerlendirilmesi. *Trakya Eğitim Dergisi*, 11(2), 1064-1075

Cite this article as:

Tuglu, Y. ve Goker, N. (2021). Evaluation of graduate studies on german language between 2012 and 2019 in Turkey. *Trakya Journal of Education*, 11(2), 1064-1075

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

Although foreign language education is the most important areas of the education system in Turkey, it unfortunately emerges as one of the most troubled areas. Many different reasons can be attributed to the source of the problem. There are many relevant research and studies addressing these problems. According to Haznedar (2010:748), "In Turkey, difficulties in foreign language education results from more fundamental factors such as crowded classrooms, physical conditions inadequacy along with training

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Trakya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Yabancı Diller Eğitimi Bölümü, Alman Dili Eğitimi Anabilim Dalı, yildirimtuclu@trakya.edu.tr, ORCID: 0000-0003-0413-0569

² Özel Bir Eğitim Kurumunda Öğretmen, Edirne/Türkiye, de.goker_nurullah@windowslive.com, ORCID:0000-0002-2420-2702

qualified teachers dilemmas as well as language policies and approaches to language teaching". Besides compulsory English course beginning from primary education in the current program in Turkey, German is offered as a second foreign language course. Just like the problems encountered in learning English, many learning difficulties are faced at the point of learning German. *"When the problems faced by Turks learning a European language such as English and German are examined, it is seen that the problems arising from the language structure are the leading ones. The reason is that foreign languages such as English, German, French, etc. come from different language families and do not have similarities with Turkish"* (Arak, 2010: 51). In this context, the problems encountered in foreign language education form the basis of many scientific studies.

Another important issue that closely concerns our subject in this study is the studies in the fields of second foreign language education and graduate education. The titles of only 6 of the theses examined in this field indicate the interdisciplinary second foreign language education. (see. a.g.m, 2015: 41). Based on the idea of interdisciplinarity in education, studies on "graduate document" analysis for both Turkish Language and English Language enabled us to do research in the field of German Language. During the research, it was found out that the master's theses and doctoral dissertations written on the German language have not been turned into a scientific study yet. Hence, this study was designed to fill this gap and contribute to the field.

The aim of this study is to find answers to the questions of in which direction graduate studies of the German language in Turkey proceeded the most between the mentioned dates, what kind of studies were carried out, in which university these studies were carried out, and how the methodologies of these studies were.

The Purpose of the Study

- To determine the frequency and percentage distribution of master's theses/ doctoral dissertations written between 2012 and 2019 by their types (Master-Doctorate)
- To examine the Master's Theses / Doctoral dissertations written between 2012-2019 on the basis of universities. (According to Departments of German Language Education, German Language and Literature, and Translation and Interpretation)
- To determine the distribution of master's and doctoral theses by years (2012-2019)
- Determining the distribution according to the methodology (Applied/Descriptive)
- Determining the distribution according to subject areas (Linguistics, Education, Literature and Translation)
- To determine the change of Department, Genre, Field and Research Methodology of German language studies according to the years.

Method

In this study, document analysis model is used. *"Document analysis is the analysis of materials containing information about the subject of the research. These materials (books, magazines, newspapers, magazines, archives, letters, diaries, official publications and statistics, etc.) can also be in the form of films, videos or photographs related to the subject"* (Aktaş, 2015: 363). The data were accessed through the YÖK/CoHE (Council of Higher Education) database. The data obtained were analyzed with the SPSS24 program. In addition, descriptive statistics methods were used in the study, and numbers and % values were given for categorical variables. Moreover, bar, line and pie charts were used to increase the visuality for variables. SPSS Windows version 24.0 package program was used for statistical analysis.

The population of the study consists of 380 graduate theses, including 296 master's and 84 doctoral dissertations. The sample of the study is composed of all postgraduate theses written between 2012-2019 in the database of YÖK/CoHE Thesis Center. The data included in the study were accessed through the YÖK/CoHE Thesis Center database. Information about the German Language departments that provide graduate education was entered in the University, Institute, Department, Division, Thesis Type and Year sections of detailed search engine in the thesis center. The data were obtained by selecting the German Language and Literature, German Language Education and Translation and Interpretation fields from the Division and Department sections.

Findings

In the findings part of the study, firstly, information was given about the method used to collect data. Subsequently, the analyzed data were evaluated in tables and graphics. The data to be considered were analyzed in five different tables: thesis type, distribution by departments, publication years, study methods

and fields. In addition, graduate studies on universities basis, thesis increase acceleration in German Language Departments by years, change in terms of type, field and method were discussed in five different graphs.

Discussion and Conclusion

In line with the results obtained, it was determined that most of the studies on the German Language consisted of master's theses (77.9%). This situation can be evaluated from different perspectives. In general, the fact that the number of graduate students is much higher than doctoral students comes to the forefront. This issue is directly proportional to the fact that the number of graduate programs of existing programs is higher than that of doctoral programs. From this point of view, it is revealed that the graduate programs for the German Language department are numerically more than doctoral programs. From another point of view, the fact that the duration of doctorate education is longer compared to master education provides an explanation for less doctoral studies compared to master's studies. In addition, the fact that doctoral programs are more limited and their students may have different tendencies in line with their needs and purposes also helps to explain this significant difference.

As a result of the study, it was concluded that the graduate studies and trends did not meet our expectations within the framework of our scientific concerns. Because, especially the fact that the studies are in such a descriptive level and the lack of application is noticeable has come to the fore in a very outstanding way. In conclusion, it is assumed that the contribution of graduate studies would increase continuously both in a quantitative and more qualitative manner.

In particular, the fact that pandemic processes make computer-aided and applied studies more urgent and important, regardless of distances, is revealing more and more every day. For this purpose, it should be emphasized that YÖK/CoHE and related institutions should act quickly in giving the necessary advice and support on how their work should evolve. In this context, it is believed that it would be an appropriate decision for YÖK/CoHE, Institutes and academic staff, which direct graduate studies, to pay more attention to the enrichment of applied studies in particular.

GİRİŞ

Türkiye’de yabancı dil eğitimi bir taraftan her ne kadar eğitim sisteminin en önemli alanlarından biri olsa da maalesef diğer taraftan en sıkıntılı alanlardan birisi olarak da karşımıza çıkmaktadır. Sorunun kaynağına birçok farklı neden sayılabilir. Bu sorunlara değinen birçok ilgili araştırma ve çalışma mevcuttur. Haznedar’a (2010: 748) göre “Türkiye’de yabancı dil eğitimi konusunda yaşanan zorluklar, kalabalık sınıflar ve fiziksel koşulların yetersizliği ile nitelikli öğretmen eğitimi konusundaki açmazların yanı sıra, dil politikaları ve dil öğretimine yaklaşımlar gibi çok daha temel etkenlerden de kaynaklanmaktadır”. Türkiye’de güncel programlarda ilköğretimden itibaren verilen zorunlu İngilizce dersinin yanı sıra ikinci bir yabancı dil dersi olarak da Almanca verilmektedir. Tıpkı İngilizce öğreniminde karşılaşılan problemler gibi Almanca öğrenme noktasında da birçok öğrenme zorluğu ile karşı karşıya gelinmektedir. “İngilizce ve Almanca gibi bir Avrupa dili öğrenen Türklerin karşılaştıkları sorunlar irdelendiğinde, bunların başında dil yapısından kaynaklanan sorunlar olduğu görülmektedir. Bunun nedeni de İngilizce, Almanca, Fransızca, v.b. yabancı dillerin farklı dil ailelerinden gelmesi ve Türkçe ile benzerlik taşımamalarıdır” (Arak, 2010: 51). Bu bağlamda bakıldığında yabancı dil eğitiminde karşılaşılan problemler ise birçok bilimsel çalışmanın da zeminini oluşturmaktadır. “Lisansüstü eğitimin temel amaçları bilim/sanat üretmek ve yaymak, toplumsal sorunları doğru algılamak ve bu sorunlara çözüm önerileri geliştirmek, üst düzey insan gücünün yetiştirilmesine katkıda bulunmaktır” (Benligiray, 2009: 169). Lisansüstü eğitimde yapılan çalışmalarda bu problemlerin ortaya çıkış sebepleri, bunlara yönelik alınabilecek önlemler, öneriler ve yeni görüşler sunulmaya çalışılmaktadır.

Türkiye’de lisansüstü alanında yapılan bu çalışmalar YÖK veri tabanı üzerinde toplanmaktadır. Burada yayımlanan çalışmalar erişime açık olmakla beraber bazıları da belirli bir süre dilimi içerisinde kısıtlanabilmektedir. Ulusal Tez Merkezinde girilen anahtar kelimeler, tez veya yazar ismine göre arama sonuçları karşımıza çıkmaktadır. Burada yayımlanan çalışmalar ait olduğu anabilim dalına yönelik önemli veriler sunmaktadır. “Bir alanla ilgili yapılmış bilimsel tezlerin analiz edilmesi o konunun derinliği ve yaygınlığı hakkında bilgiler verebilir, incelenen alanın genel görünümünü ortaya çıkarabilir” (Karadağ, 2009: 76). Bu verilere dayanarak alan bazında çalışmalar yapılmaktadır. Örneğin, Ergun & Cilingir (2013) yılındaki “İlköğretim Bölümünde Yapılan Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi: Ondokuz Mayıs Üniversitesi Örneği” makalesi ve Şahin, Göğebakan Yıldız, & Duman (2011) yılında yayımlanmış olduğu “Türkiye’deki Sosyal Bilgiler Eğitimi Tezleri Üzerine Bir Değerlendirme” bildirisi eğitim alanındaki lisansüstü

çalışmaları inceleyen bilimsel çalışmalara örnek olarak gösterilebilir. Bu çalışmaların yanı sıra dil eğitimi ile ilgili Türkçe ve İngilizce anabilim dallarında yazılan lisansüstü çalışmalara ilişkin araştırmalar da yapılmıştır. Özçakmak (2017) çalışmasında 2011-2015 yılları arasında Türkçe Eğitimi alanında yapılan lisansüstü çalışmaların hangi konu alanlarına yönelik olduğunu araştırmıştır. Araştırmada elde edilen bulgular doğrultusunda en çok çalışılan konu alanının ‘*öğretim strateji, yöntem ve teknik*’ olduğu sonucunu ortaya çıkarmıştır (bkz. Özçakmak, 2017: 1607). Dil eğitimine yönelik tezleri inceleyen başka bir çalışma ise ‘İngiliz Eğitimi’ alanındadır. Ergünay & Adıgüzel (2017) İngiliz dili eğitimi alanında ‘*Öğretmen Eğitimi*’ konu alanına ilişkin 2010-2016 yılları arasında yazılan lisansüstü tezleri incelemişlerdir. Çalışma da elde edilen bulgulara göre, “*yüksek lisans tezlerinde en fazla odaklanılan aşamanın öğretim performansı olduğu, doktora tezlerinde ise hizmet öncesi öğretmen eğitimine daha fazla odaklanıldığı belirlenmiştir*” (a.g.m.: 2017: 46). Dil eğitimi alanında yapılan bu çalışmaları kapsayacak nitelikte olan “*Eğitimde Disiplinlerarası Yaklaşımın Kullanıldığı Tezlerin Analizi*” adlı çalışmada 2013 Mart ayına kadar olan ‘*disiplinlerarası yaklaşımı*’ konu edinen tezler incelenmiştir (bkz. Turna & Bolat, 2015: 35). ‘*Interdisciplinary*’ başlığının yer aldığı tezler konu alanlarına göre sıralanmıştır (bkz. a.g.m, 2015: 41).

Bu çalışmada konumuzu yakından ilgilendiren diğer önemli bir husus ise ikinci yabancı dil eğitimi ve lisansüstü alanlarındaki çalışmalardır. Bu alana yönelik incelenen tezlerden sadece 6 sının başlığı disiplinler arası ikinci yabancı dil eğitimine işaret etmektedir (bkz. a.g.m, 2015: 41). Eğitimde disiplinler arası düşünceinden hareketle hem Türk Dili hem de İngiliz Diline yönelik ‘lisansüstü doküman’ analizine ilişkin çalışmalar Alman Dili alanında da araştırma yapmamızı sağladı. Araştırmalarımız sırasında Alman diline yönelik yazılan yüksek lisans ve doktora tezlerinin henüz bir bilimsel çalışma haline getirilmediği sonucuyla karşılaştık. Buradan hareketle alandaki bu boşluğu doldurmak ve alana katkı sağlamak için böyle bir çalışma tasarladık. Çalışmanın amacı Türkiye’deki Alman diline yönelik lisansüstü çalışmalarının bahsedilen tarihler arasında en çok hangi yönde ilerlediği, hangi üniversite de ne tür çalışmaların yapıldığı, çalışmaların yöntemlerinin nasıl olduğu sorularına cevap bulmaktır. Bununla birlikte Alman Diline yönelik tezlerin yıllara göre tez artış ivmesi, tür açısından, alan açısından ve yöntem açısından değişimler incelenmiştir. Çalışmada doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Çalışmada kullanılan dokümanlara YÖK veri tabanı üzerinden ulaşılmıştır. Alman diline yönelik 2012-2019 yılları arasında yüksek lisans ve doktora çalışmaları incelenmiştir. Devamında ise elde edilen veriler SPSS24 programı ile analiz edilerek grafik şekline dönüştürülmüştür. Çalışmada beş farklı tablo ve grafik yer almaktadır. İlk olarak yüksek lisans ve doktora tezleri birbirinden bağımsız olarak frekans ve yüzdelik dağılımına yer verilmiştir. Devamında ise Türkiye’deki Alman Diline yönelik bölümlerde yapılan lisansüstü çalışmaların Üniversiteler bazındaki yüzdelikleri grafik halinde verilmiştir. Sonrasında ise lisansüstü çalışmaların yayımlanma yılları, çalışma yöntemleri ve alanları sırasıyla tablolar halinde sunulmuştur. Son olarak Alman dili alanında yazılan tezlerin yıllara göre (2012-2019) bölümler bazında artış ivmesi, tür, alan ve yöntem açısından değişimi birbirinden bağımsız grafikler ile gösterilmiştir. Veri analizlerinden sonra çalışmanın sonuç bölümüne geçilmiştir. Bu bölümde elde edilen bulgular yorumlanmıştır. En son kısımda ise önerilere yer verilmiştir.

Çalışmanın Amacı

- 2012-2019 yılları arasında yazılan Yüksek Lisans/ Doktora tezlerin türlere göre frekans ve yüzdelik dağılımını belirlemek (Yüksek Lisans-Doktora)
- 2012-2019 yılları arasında yazılan Yüksek Lisans/ Doktora tezlerini üniversiteler bazında incelemek (Alman Dili Eğitimi, Alman Dili ve Edebiyatı, Mütercim-Tercümanlık Bölümlerine göre)
- Yüksek lisans ve doktora tezlerinin yıllara göre dağılımını belirlemek (2012-2019)
- Çalışma yöntemine göre dağılımını belirlemek (Uygulamalı/Betimsel)
- Konu alanlarına göre dağılımı belirlemek (Dilbilim, Eğitim, Edebiyat ve Çeviri)
- Alman Diline yönelik çalışmaların yıllara göre Bölüm, Tür, Alan ve Çalışma Yöntem değişimini belirlemek.

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada doküman inceleme modeli kullanılacaktır. “*Doküman inceleme, araştırmanın konusu ile ilgili bilgi içeren materyallerin analizidir. Bu materyaller (kitap, dergi, gazete, magazin, arşiv, mektup, günlük, resmi yayın ve istatistikler vb.) olabileceği gibi konuyla ilgili film, video veya fotoğraflar şeklinde de olabilir*” (Aktaş, 2015: 363). Verilere YÖK veri tabanı üzerinden ulaşılmıştır. Ulaşılan veriler SPSS24 programı ile analiz edilmiştir. Çalışmamızda ek olarak Tanımlayıcı istatistik yöntemleri kullanılıp, kategorik değişkenler için sayı ve % değerleri verilmiştir. Ayrıca değişkenler için görselliği artırıcı çubuk, çizgi ve pasta grafikleri kullanılmıştır. İstatistiksel analizler için SPSS Windows sürüm 24.0 paket programı kullanılmıştır.

Çalışma Grubu/ Evren- Örneklem

Çalışmanın evrenini 296 yüksek lisans 84 ü doktora tezi olmak üzere 380 lisansüstü tez oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise YÖK tez merkezi veri tabanında yer alan 2012- 2019 arasında yazılmış olan tüm lisansüstü tezleri oluşturmaktadır.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Çalışmada yer alan verilere YÖK tez merkezi veri tabanı üzerinden ulaşılmıştır. Tez merkezinde yer alan detaylı arama motorundaki Üniversite, Enstitü, Anabilim Dalı, Bilim Dalı, Tez Türü ve Yıl bölümlerine lisansüstü eğitim veren Alman Diline yönelik bölümlere ait bilgiler girilmiştir. Anabilim Dalı ve Bilim Dalı bölümlerinden Alman Dili ve Edebiyatı, Alman Dili Eğitimi ve Mütercim Tercümanlık alanları seçilerek verilere ulaşılmıştır. Çalışma türüne alan bilgilerine ise tezin künyesinde yer alan konu bölümünden ulaşılmıştır. Çalışma yöntemine yönelik bulgulara ise ilgili tezin özet bölümü okunarak elde edilmiştir. Buradan elde edilen tüm sonuçlar ise tablo haline dönüştürülmüştür. Tabloda yer alan veriler ise SPSS24 programı ile analiz edilmiştir.

BULGULAR

Çalışmanın bu bölümünde ilk olarak verilerin toplanmasında kullanılan yöntem hakkında bilgi verilecektir. Devamında ise analiz edilen verilerin tabloları ve grafikleri halinde değerlendirilmiştir. Ele alınacak olan veriler tez türü, bölümlere göre dağılım, yayımlanma yılları, çalışma yöntemleri ve alanları olmak üzere beş farklı tabloda incelenmiştir. Bununla birlikte Üniversiteler bazında Lisansüstü çalışmalar, Yıllara göre Alman Dili Bölümlerindeki tez artış ivmesi, tür, alan ve yöntem açısından değişimi beş farklı grafikte ele alınmıştır.

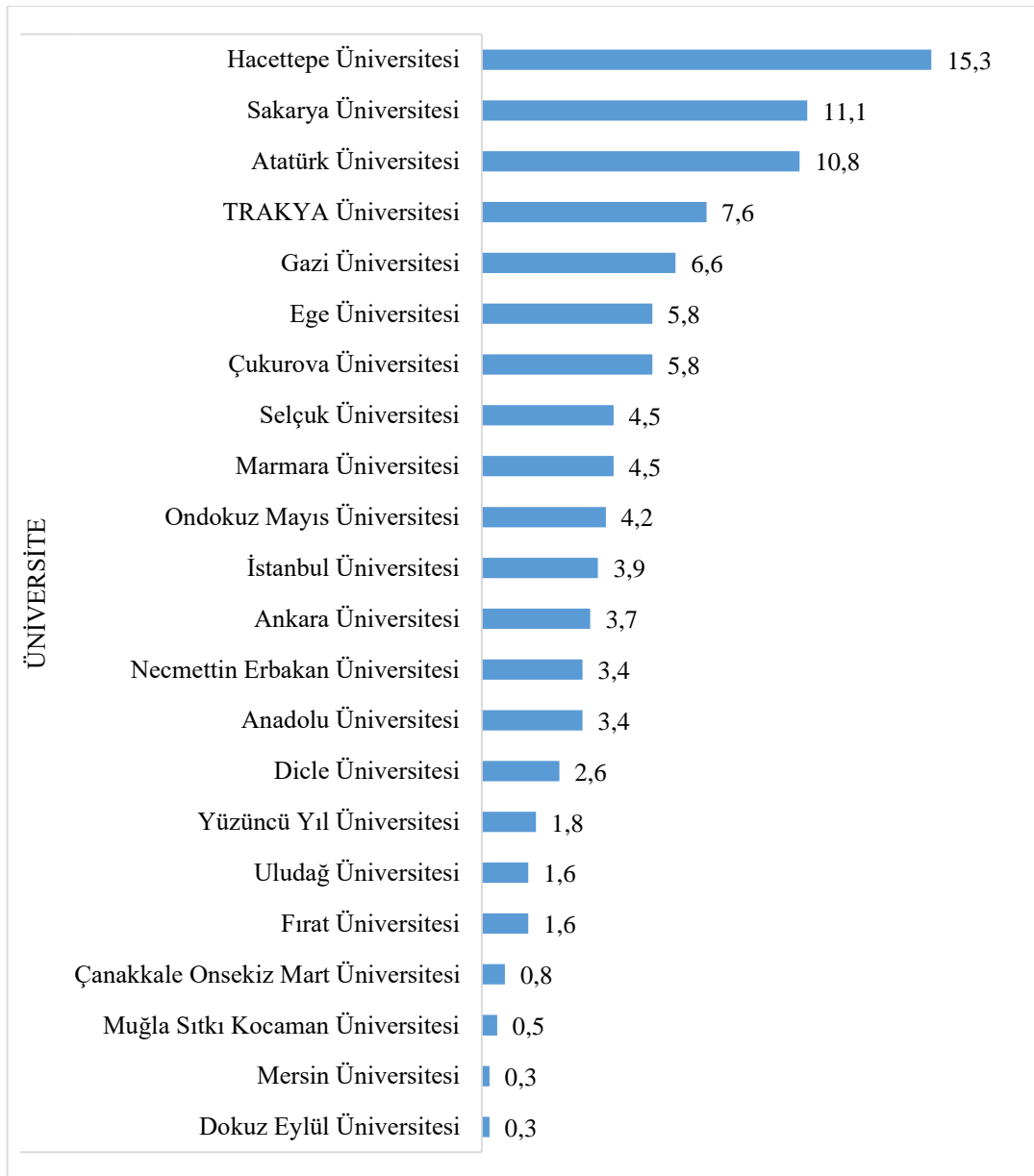
Değişkenler ile ilgili tanımlayıcı bilgiler aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 1.

Tez türü

		N	%
TÜR	Doktora	84	22,1
	Yüksek Lisans	296	77,9

Tablo 1 de yer alan bilgilere göre 2012-2019 yılları arasında Alman diline yönelik yapılan lisansüstü tezlerin çoğunluğunu %77,9 ile yüksek lisans tezleri oluşturmaktadır. Bu rakam 296 yüksek lisans tezine denk gelmektedir. %22,1 ile Alman diline yönelik toplamda 84 adet doktora tezi yazılmıştır.

Grafik 1. Üniversite bazında lisansüstü çalışmaların dağılımı

Grafik 1’de Alman Dili Bölümlerine yönelik veriler yer almaktadır. Görselde Alman Dili ve Edebiyatı, Alman Dili Eğitimi ve Mütercim Tercümanlık bölümleri bir bütün olarak ele alınmıştır. Verilere göre 22 Üniversite arasında en çok lisansüstü çalışmanın yapıldığı Üniversite %15,3 ile Hacettepe Üniversitesidir. En az çalıma ise %0,3 ile Mersin Üniversitesi ve Dokuz Eylül Üniversitelerinde yapılmıştır.

Tablo 2.

Bölümlere göre tez dağılımları

	n	%
BÖLÜM		
Alman Dili Eğitimi	157	41,3
Alman Dili Ve Edebiyatı	213	56,1
Mütercim-Tercümanlık	10	2,6

Tablo 2 bölümlere göre tez dağılımları hakkında bilgiler vermektedir. Tabloda yer alan bilgiler doğrultusunda en çok lisansüstü çalışmanın %56,1 (n: 213) ile Alman Dili ve Edebiyatı bölümünde yapıldığı görülmektedir. Alman Dili ve Edebiyatını, %41,3 (n: 157) ile Alman Dili Eğitimi takip etmektedir.

Tabloda yer alan Mütercim-Tercümanlık bölümü ise %2,6 (n: 10) ile en az lisansüstü çalışmanın yapıldığı alan olarak karşımıza çıkmaktadır.

Tablo 3.

Yayımlanma yılı

		N	%
YIL	2012	33	8,7
	2013	42	11,1
	2014	34	8,9
	2015	38	10,0
	2016	38	10,0
	2017	43	11,3
	2018	45	11,8
	2019	107	28,2

Tablo 3' de 2012-2019 yılları arasında Alman diline yönelik yazılmış olan lisansüstü tezlerin yıllara göre yüzdelik dağılımına yer verilmiştir. Tabloda yer alan bilgiler doğrultusunda %28,2 oranla en çok tez 2019 yılında yazılmıştır. Bu oran ise sayı olarak 107 lisansüstü teze denk gelmektedir. Buna karşılık 2012 yılında yazılan tezler %8,7 (33 tez) ile tablonun en düşük değerini oluşturmaktadır.

Tablo 4.

Çalışma yöntemi

		N	%
ÇALIŞMA YÖNTEMİ	Betimsel	287	75,5
	Uygulamalı	93	24,5

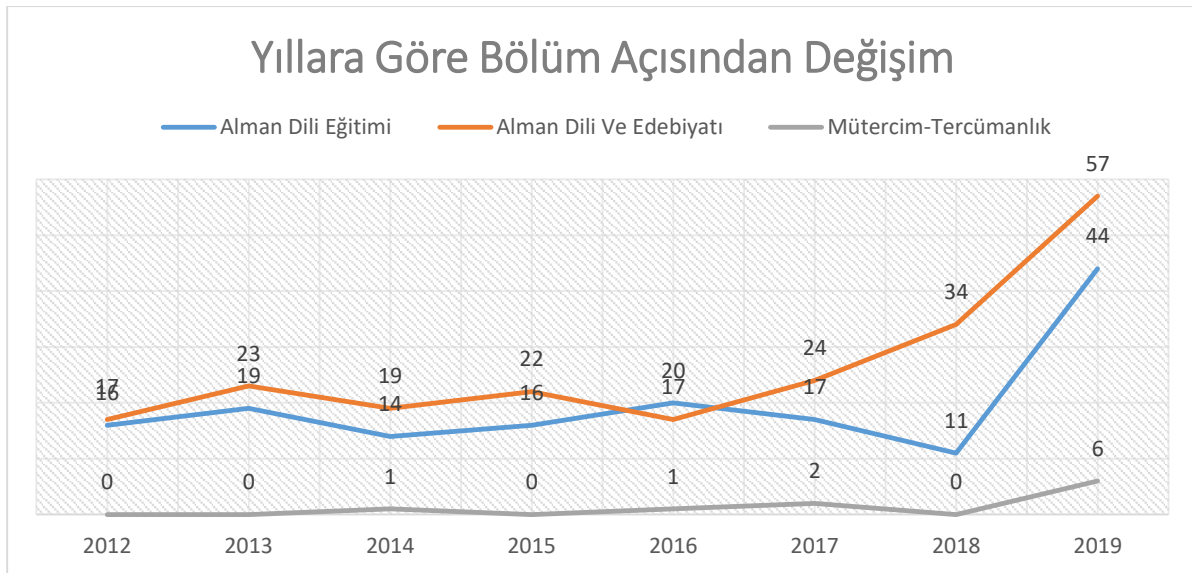
Tablo 4'de 2012-2019 yılları arasında Alman Dili alanında yazılan tezlerin çalışma yöntemlerine yönelik bilgiler verilmiştir. Tabloda yer alan verilere göre tezlerde en çok başvurulan çalışma yöntemi %75,5 ile betimsel çalışma yöntemidir. Buna karşılık %24,5 oran ile uygulamalı çalışmalar tablonun en düşük değerini temsil etmektedir.

Tablo 5.

Çalışma alanı

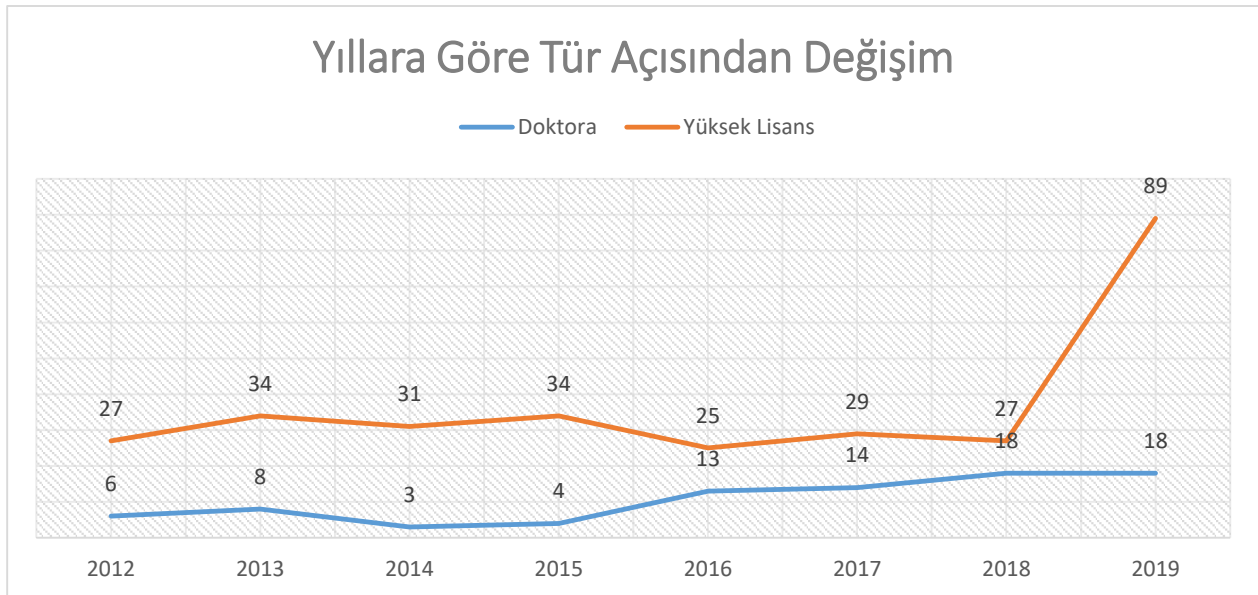
		N	%
ALAN	Çeviri	28	7,4
	Dilbilimi	57	15,0
	Edebiyat	256	67,4
	Eğitim	122	32,1

Tablo 5 de 2012-2019 yılları arasında yazılan lisansüstü tezlerin çalışma alanına yönelik verilere yer verilmiştir. Çalışma alanları Çeviri, Dilbilim, Edebiyat ve Eğitim alanlarına olarak sınıflandırılmıştır. Tablo 5'deki verilere göre en çok lisansüstü tez %67,4 ile Edebiyat alanında yapılmıştır. Eğitim alanında yazılan tezler %32,1 ile en çok çalışma yapılan ikinci alandır. Çeviri Alanı ise %7,4 ile tablodaki en düşük yüzdelik dilimi temsil etmektedir.

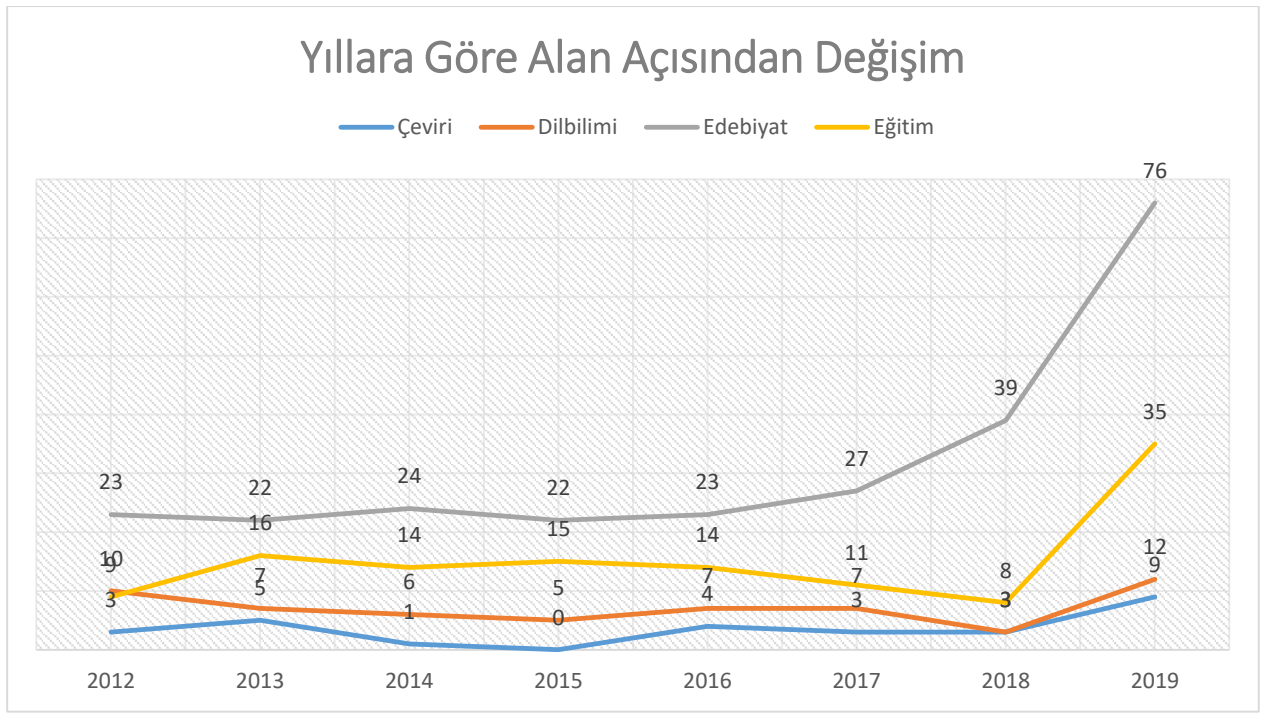
Grafik 2. Yıllara göre Alman Dili bölümlerdeki tez artış ivmesi

Grafik 2’de Alman Dili Bölümüne yönelik yazılan tez sayılarının yıllara göre değişimi verilmiştir. Mavi çizgi Alman Dili Eğitimi, turuncu Alman Dili ve Edebiyatını yeşil ise Mütercim Tercümanlık bölümlerini temsil etmektedir. Grafikte yer alan bilgilere göre tüm alanlarda 2019 yılı en çok tezin yazıldığı yıl olarak karşımıza çıkmaktadır. Alman Dili Eğitiminde 2019 yılın 44 tez ile en çok tezin yazıldığı yıl olurken, 2018 yılı ise 11 tez ile en az tezin yazıldığı yıl olarak karşımıza çıkmaktadır. Alman Dili Edebiyatında ise 2019 yılı 57 tez ile en çok tezin yazıldığı yıl olurken 2012 ve 2016 yılları 17 şer tez ile en az çalışmanın yapıldığı yıllardır. Çeviri bölümünde ise 2012, 2013, 2015 ve 2018 yıllarında yazılmış tez bulunmaz iken, buna karşılık 2019 yılında 6 tez yazılmıştır.

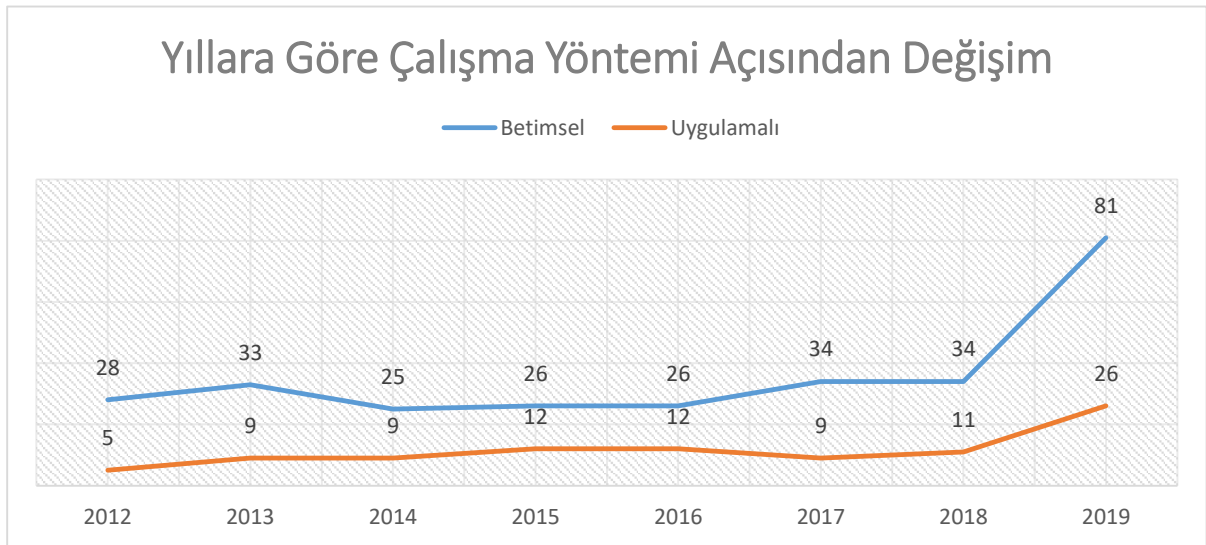
Grafik 3. Yıllara göre Alman Dili bölümlerindeki tezlerin tür açısından değişimi

Grafik 3 de Alman Dili bölümlerinde yazılan tez türlerinin yıllara göre değişimi ele alınmıştır. Grafik de mavi çizgi Doktora turuncu çizgi ise Yüksek Lisans türlerini temsil etmektedir. 2018 ve 2019 yılları 18 şer tez ile Doktora tezlerinin en fazla yazıldığı yıllar olarak karşımıza çıkmaktadır. 2014 yılında ise 3 adet doktora tezi yazılmıştır. 2014 yılı doktora tezlerinin en az yazıldığı yıl olarak karşımıza çıkmaktadır. 2019 yılı 89 tez ile en çok yüksek lisans çalışmasının yapıldığı yıl olarak görülmektedir. Buna karşılık 25 tez ile 2016 yılı en az tezin yazıldığı yıl olarak karşımıza çıkmaktadır.

Grafik 4. Alman Diline yönelik tezlerin yıllara göre alan açısından değişim grafiği

Grafik 4 Alman Diline yönelik yazılan tezlerin alanları açısından yıllara göre nicel olarak dağılımını göstermektedir. Tezler Çeviri, Dilbilim, Edebiyat ve Eğitim alanları olmak üzere 4 sınıf içerisinde ele alınmıştır. Mavi çizgi Çeviri, turuncu Dilbilim, yeşil Edebiyat ve mor ise Eğitim alanını temsil etmektedir. Grafik 4’de yer alan verilere göre en çok çalışma 2019 yılında yapılmıştır. Alan bazında ise en çok çalışma Edebiyat alanında yapılırken, en az çalışma ise çeviri alanında yapılmıştır. Çeviri alanında en çok çalışma 9 lisansüstü tez ile 2019 yılında yazılırken, 2015 yılında bu alana yönelik herhangi bir çalışma yapılmamıştır. Dilbilim alanında ise en çok çalışma 12 tez ile 2019 yılında yazılmıştır buna karşılık en az çalışma 5 lisansüstü tez ile 2015 yılında yazılmıştır Eğitim alanında en çok çalışma 35 lisansüstü tez ile 2019 yılında yapılırken, en az çalışma ise 8 lisansüstü tez ile 2018 yılında yapılmıştır. Edebiyat alanında en çok çalışma 76 lisansüstü tez ile 2019 yılında yapılırken, en az çalışma ise 22 şer tez ile 2013 ve 2015 yıllarında yapılmıştır.

Grafik 5. Alman Diline Yönelik tezlerin yıllara göre çalışma yöntemi açısından değişim grafiği

Grafik 5 Alman Diline yönelik yazılan tezlerin yıllara göre çalışma yöntemi (metot) açısından değişimini nicel olarak ele almaktadır. Grafikte yer alan mavi çizgi betimsel çalışmalar betimlerken, turuncu çizgi ise uygulamalı çalışmalar hakkında bilgi vermektedir. Grafikte yer alan bilgiler doğrultusunda

betimsel çalışmaların nicel olarak uygulamalı çalışmalardan daha fazla olduğu görülmektedir. En fazla betimsel çalışma 2019 yılında 81 lisansüstü tez ile yapılırken, en az çalışma ise 25 tez ile 2014 yılında yapılmıştır. Uygulamalı çalışmalarda ise en fazla çalışma 26 lisansüstü tez ile 2019 yılında yapılırken, en az çalışma 5 lisansüstü tez ile 2012 yılında yapılmıştır.

TARTIŞMA, SONUÇ ve ÖNERİLER

Çalışmada Türkiye’de 2012-2019 yılları arasında Alman diline yönelik lisansüstü tezlerin türü, üniversiteler bazındaki yüzdeler dağılımları, yayımlanma yılları, çalışma alanları, çalışma yöntemleri ve yıllara göre Bölüm, Tür, Alan, Yayımlanma Yılı ve Çalışma Yöntem değişimini belirlemek üzere farklı düzlemler üzerinde incelenmiştir.

Elde edilen sonuçlar doğrultusunda Alman Diline Yönelik yapılan çalışmaların çoğunun yüksek lisans tezlerinin (%77,9) oluşturduğu tespit edilmiştir. Bu durum ise farklı bakış açılarından değerlendirilebilir. Genel olarak yüksek lisans eğitimi alan öğrencilerin doktora öğrencilerine göre sayılarının çok daha fazla olduğu gerçeği ön plana çıkmaktadır. Bu konu var olan programların lisansüstü programlarının sayısının doktora programlarına göre daha fazla olması gerçeği ile doğrudan orantılıdır. Buradan hareketle Alman Dili bölümüne yönelik yüksek lisans programlarının doktora programlarına göre sayısal olarak daha çok olduğu sonucunu ortaya çıkarır. Başka bir bakış açısından doktora eğitim süresinin yüksek lisans eğitime göre daha uzun sürmesi doktora çalışmalarının yüksek lisans çalışmalarına göre daha az olmasına bir açıklama getirmektedir, ayrıca doktora programlarının daha kısıtlı olması ve öğrencilerinin ihtiyaç ve amaçları doğrultusunda farklı eğilimler taşıyabileceği de bu anlamsal farkın açıklanmasında yardımcı olur.

Alman Diline yönelik yapılan lisansüstü çalışmalar Üniversitelere göre değerlendirildiğinde, en çok çalışmanın Hacettepe Üniversitesi (%15,3), en az çalışmaların ise Dokuz Eylül (%0,33) ve Mersin Üniversitesi’nde (%0,33) yapıldığı sonucu ortaya çıkmıştır. Buradaki sonuç ilgili üniversitelerdeki programların türü ve çeşitliliği ile ilişkilendirebilmektedir. Hacettepe Üniversitesi bünyesinde hem Alman Dili Eğitimi, hem de Alman Dili ve Edebiyatı Alanında lisansüstü programa sahipken, Dokuz Eylül ve Mersin Üniversitelerinde lisansüstü eğitim sadece Mütercim-Tercümanlık bölümünde gerçekleşmektedir. Alman Dili’ne yönelik yazılan tezler bölüm bazında incelendiğinde en çok çalışmanın Alman Dili ve Edebiyatı alanında yapıldığı görülmektedir (n: 157). Çalışmalar bölüm bazında yıllara göre incelendiğinde her üç bölümünde 2019 yılında en yüksek seviyeye ulaştığı görülmektedir. Alman Dili Eğitimi 2018 yılında toplam 11 tez yazılmışken 2019 yılında bu sayı 44 olmuştur. Buradaki artış Alman Dili ve Edebiyatı (2018: n 34, 2019: n 57), ve Mütercim-Tercümanlık bölümlerinden (2018: n 0, 2019: n 6) fazla olarak göze çarpmaktadır. Bu noktada Alman Dili Eğitimi, Alman Dili ve Edebiyatı ve Mütercim Tercümanlık bölümlerini geride bırakmıştır.

Alman Diline Yönelik tezler ‘Alanları’ açısından incelendiğinde en çok Edebiyat Alanında (n: 213) çalışmanın yapıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Edebiyat Alanını sırasıyla Eğitim (n: 157) ve Mütercim Tercümanlık (n: 10) alanları takip etmektedir. Yıllara göre incelendiğinde alanlar arasında birtakım benzerlikler ortaya çıkmıştır. Çeviri, Dilbilim, Eğitim ve Edebiyat alanındaki tezler en çok 2019 yılında yazılmıştır. Çeviri alanında (n: 9), Dilbilim alanında (n: 12), Eğitim alanında (n: 35), Edebiyat alanında (n: 76) lisansüstü çalışma yapılmıştır. En az çalışma ise Eğitim alanı hariç 2015 yılında yapılmıştır. Buna göre 2015 yılında Çeviri (n: 0), Dilbilim (n: 5), Edebiyat (n: 22). Eğitim alanı ise en düşük değerine 2018 yılında (n: 8) ulaşmıştır. Buradan Alman Diline yönelik çalışmalar 2019 yılında zirveye ulaştığı, 2015 yılında ise çalışmaların nicel olarak en düşük noktada olduğu sonucuna ulaşılabilmektedir.

Yayımlanma yılı olarak lisansüstü tezler 2012 yılından 2013 yılına kadar olan süreç içerisinde yükselen bir grafik çizmiştir. 2013-2014 yılları arası tez yayımlanma oranında büyük bir düşüş yaşanmıştır. 2014-2018 yılları arasında yazılan tezler nicel olarak az da olsa artış göstermiştir. 2018-2019 yılları arasında yazılan tezler sayısal olarak en yüksek seviyeye ulaşmıştır. 2018 yılında Alman diline yönelik 45 tez var iken (%11,8), 2019 yılında bu sayı 2 katından daha fazla bir seviyeye ulaşmıştır n: 107 (%28,2.). Yıllara göre türler açısından Yüksek Lisans tezlerinin en fazla 2019 (n: 89), en az ise 2016 yılında (n: 25) yazıldığı görülmektedir. Doktora tezleri ise 2018 (n: 18) ve 2019 (n:18) yıllarında en yüksek seviyeye ulaşırken, 2014 yılında ise en düşük seviyede (n: 3) kalmıştır.

Dikkat çeken önemli bir ayrıntı da yapılan lisansüstü çalışmaların büyük çoğunluğunun betimsel olmasıdır (%75,5). Betimsel çalışmalar en çok 2019 yılında (n: 81) yapılırken, en az 2014 yılında (n: 25) yapılmıştır. Uygulamalı çalışmalar 2019 yılında (n: 26) en üst seviyeye ulaşırken, 2012 yılında (n: 5) en

düşük değerdedir. Uygulamalı ve betimsel çalışmalar arasındaki ortak yön olarak dikkat çeken detay her iki alışmanında 2019 yılında en üst düzeyde olmasıdır. Burada 2019 yılının iyi bir şekilde analiz edilmesi çalışmaya farklı bir boyut kazandıracaktır.

Betimsel çalışmalarının tercih sebebinin uygulama bazında çeşitli izinlerin gerekmemesi veya eğitim uygulamalarının daha uzun sürebileceği vb. gibi sebeplerde yatabilir. Üniversiteler bazında ise en çok tez Alman Dili ve Edebiyatı bölümüne aittir. Bu durum Alman Dili Edebiyatı alanında bilgi ve becerilerini geliştirmek isteyen lisansüstü öğrencilerine farklı olanaklar sunmaktadır. Alman Dili ve Edebiyatına yönelik çalışmalar sadece dil ve edebiyat bölümleriyle sınırlı kalmamıştır. Alman Dili Eğitimi bölümlerinde de edebiyat alanında yapılan çalışmalara rastlanmaktadır. Alman dili eğitimi bölümlerinin dil edebiyat bölümlerine göre sayısının çokluğu göz önünde bulundurulursa yapılmış olan çalışmaların daha çok eğitim alanında olması gerekirdi. Fakat elde edilen sonuçlar doğrultusunda Alman Dili Eğitimi, Alman Dili ve Edebiyatı ve Mütercim-Tercümanlık bölümlerinde yüksek lisans ve doktora tezlerini yazan öğrencilerin/akademisyenlerin daha çok araştırma eğilimlerinin Alman Dili ve Edebiyatına yönelik olduğunu gözler önüne serebilmektedir. Bunun olası bir sebebi de Edebiyat lisansüstü alanının diğer fakülte ve bölümlere nazaran daha eski olması ve Alman Dili ve Edebiyatında görev yapmış öğretim üyelerinin bir kısmının Alman Dili ve Eğitimi bölümlerinin kurulmasından sonra ilgili kurumlara geçmesi şeklinde izah edilmeye çalışılabilir. Bu noktada uygulamalı çalışmalar (%24,5) betimsel çalışmaların (%75,5) oldukça gerisinde kalmıştır. Bu durum ise Alman Dili Eğitimi alanında akademik olarak ilerlemek isteyen öğrencileri ve Almanca eğitimi veren öğretmenleri ve akademisyenleri yeni uygulamalar geliştirme noktasında biraz daha yalnız bırakmaktadır. Oysaki tüm alanların betimsel ve uygulamalı çalışma ağırlıklarına bakıldığında Alman Dili Eğitiminde uygulamalı çalışmaların en yoğun olduğu verisine ulaşılmıştır. Alman Dili Eğitiminde %49 uygulamalı ve %51 betimsel çalışmalara, Edebiyat alanında sadece %7 uygulamalı ve %93 betimsel çalışmalara, en son Almanca Mütercim Tercümanlık Alanında ise %10 uygulamalı ve %90 betimsel çalışmalar yapıldığı tespit edilmiştir. Özellikle bu verilerin altının iyice çizilmesi gerekliliğine inanıyoruz.

Açık ara uygulamalı çalışmalarda ipi göğüslüyen Alman Dili Eğitimi Lisansüstü Alanı çalışmalarına rağmen hedeflerinin gerisinde kaldığı tespiti ağır basar. ağın şartlarına göre teknolojik, disiplinler arası ve öğrenci merkezli olunabilmesi adına, ağdaş yurt dışı program ve lisansüstü çalışmalar ile karşılaştırıldığında Alman Dili Alanlarında yapılan çalışmaların daha çok uygulamalı/deneysel olması gerektiği görüşü ağır basar. Günümüzde ihtiyacın da uygulamalı çalışmalara evrildiği gözlemlenmektedir. Özellikle Türkiye’de Alman Dili ve Edebiyatı alanına olan yüksek eğitim daha çok ders içi uygulamalarla geliştirilmesi ve bilgisayar odaklı uygulamalarla zenginleştirilebilir mi diye bazı temellendirmeler ile hareket etmek yararlı olabilir midir? Sorusu aklımızı kurcalamaktadır. Alman Dili Edebiyatı ve Alman Dili Eğitimi Anabilim Dallarına göre Mütercim-Tercümanlık bölümünde yapılan çalışmalar (n: 10) oldukça sınırlı kalmıştır. Bu durum ise Türkiye’de bu bölüme ait lisansüstü eğitimin oldukça kısıtlı olması ve daha sonradan açılan programlar olması ile ilişkilendirilebilir. Bu noktada Türkiye’de Mütercim-Tercümanlık Lisansüstü bölümlerinin sayısının artırılması önerilebilir.

Bazı değişiklikler ve değişkenleri ise yakın zamanda YÖK tasarrufu olarak planlanan ve kısmen uygulamaya da geçilen lisansüstü enstitülerinin birleştirmesininin sonra daha yakından izleyebileceğiz. Bu uygulamanın veriler üzerinde hangi etkileri gösterip hangi verilerde ne gibi değişikliklere yol açacağı şüphesiz yakın zamanda anlaşılır. Çalışmanın verileri yapılan lisansüstü çalışmaların ve eğilimlerin bilimsel kaygılarımız çerçevesindeki beklentilerimizi istenilen seviyede karşılayamadığı fikrine ulaştık. Çünkü özellikle çalışmaların bu kadar betimsel düzlemde olması ve uygulama eksikliği fark edilir olması çok göz alıcı biçimde öne çıkmıştır. Son beklentimiz ve sonuç ıkarımımız lisansüstü çalışmalarının katkılarını nicel ve daha ağırlıklı nitel olarak sürekli artış göstermesi hususunda olacaktır. Özellikle pandemi süreçleri bilgisayar destekli ve uygulamalı çalışmaların mesafeleri gözetmeksizin daha acil ve önemli kıldığı yönündeki gerçekleri her gün daha da gözler önüne sermektedir. Bu amaçla YÖK ve ilgili kurumların çalışmalarının ne yöne evrilmesi gerektiği konusunda gerekli tavsiyeleri ve desteği vermede hızlıca harekete geçmesi yönünde kullanması gerekliliği vurgulanmalıdır. Ayrıca bu bağlamda son olarak lisansüstü çalışmalara yön veren YÖK, Enstitü ve akademik kadroların özellikle uygulamalı çalışmaların teşviği konusunda ağırlıklarını artırmasının yerinde bir karar olacağı düşünceindediriz.

KAYNAKÇA

- Aktaş, M. C. (2015). Döküman İnceleme. M. Metin içinde, *Eğitimde Bilimsel Araştırma Yöntemleri* (s. 363-368). Ankara: Pegem Akademi.
- Arak, H. (2010). Almanca Öğreniminde ve Öğretiminde Köprü Dil İngilizceden Olumlu Transfer Örnekleri. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi The Journal of International Social Research*, 3(10), 50-60.
- Benligiray, S. (2009). Türkiye’de İnsan Kaynakları Yönetimi Alanında Yapılan Lisansüstü Tezler ve Bu Tezlerde İncelenen Temaların Analizi: 1983-2008 Dönemi. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi IBBF Dergisi*, 4(1), 167-197.
- Ergun, M., & Cilingir, F. (2013). İlköğretim Bölümünde Yapılan Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi: Ondokuz Mayıs Üniversitesi Örneği. *VI. Ulusal Lisansüstü Eğitim Sempozyumu Bildiriler Kitabı* (s. 85-89). Sakarya: Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yayınları.
- Ergünay, O., & Adıgüzel, O. C. (2017). Türkiye’de 2010–2016 Yılları Arasında İngilizce Öğretmenliği Alanında Öğretmen Eğitime Yönelik Gerçekleştirilmiş Lisansüstü Tezlerdeki Araştırma Eğilimleri. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(3), 37-48.
- Haznedar, B. (2010). Türkiye’de Yabancı Dil Eğitimi: Reformlar, Yönelimler ve Öğretmenlerimiz. *International Conference on New Trends in Education and Their Implications*, (s. 747-755). Antalya.
- Karadağ, E. (2009). Eğitim Bilimleri Alanında Yapılmış Doktora Tezlerinin Tematik Açıdan İncelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(3), 75-87.
- Özçakmak, H. (2017). Türkçe Eğitimi Lisansüstü Araştırmalarında Yeni Yönelimler (2011-2015). *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 6(3), 1607-1618.
- Şahin, M., Gögebakan Yıldız, D., & Duman, R. (2011). Türkiye’deki Sosyal Bilgiler Eğitimi Tezleri Üzerine Bir Değerlendirme. *Journal of Social Studies Education Research Sosyal Bilgiler Eğitimi Araştırmaları Dergisi*, 2(2), 96-121.
- Turna, Ö., & Bolat, M. (2015). Eğitimde Disiplinlerarası Yaklaşımın Kullanıldığı Tezlerin Analizi. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 34(1), 35-55.